

Plotselinge sterfte bij lammeren

Eind juni vorig jaar belde een schapenhouder naar de praktijk van dierenarts Van der Heijden. Twee lammeren lagen onverwachts dood in de wei. Beide waren in goede conditie. De lammeren liepen nog samen met de ooien en de afgelopen dagen was hem niets bijzonders opgevallen.

Het vermoeden was dat er sprake was van een infectie met *Clostridium perfringens*. In de volksmond wordt de ziekte ook wel 'het bloed' genoemd. Goede informatie van het bedrijf en het koppel, aangevuld met pathologisch onderzoek, is onmisbaar bij het stellen van de diagnose. Zeker omdat er meerdere oorzaken bestaan van plotselinge sterfte, zoals een infectie met de rode lebmaagworm, een acute leverbotinfectie of zomerlongontsteking.

Clostridium perfringens is een bacterie die normaal in de darm van het dier voorkomt. Onder bepaalde omstandigheden, waarbij veel suikers op darmniveau beschikbaar zijn, kunnen er veel gifstoffen geproduceerd worden. Die gifstoffen zorgen voor beschadiging van bloedvaten en darmen, waaraan het dier vaak snel sterft. In de praktijk kan men denken aan bijvoorbeeld het aanbod van veel krachtvoer in verhouding tot ruwvoer, een grote melkopenname, plotselinge voerverandering of een overgang naar weides met jong, eiwitrijk gras. Een behandeling haalt vaak niets meer uit.

In principe kan de aandoening voorkomen bij alle leeftijden, maar de meeste problemen worden gezien bij lam-

meren van enkele weken tot enkele maanden oud.

Door dieren te vaccineren kunnen de meeste problemen als gevolg van een infectie met *Clostridium perfringens* worden voorkomen. Drachtige moederdieren kunnen worden gevaccineerd aan het einde van de dracht, waardoor ze afweerstoffen met de biest meegeven aan de pasgeboren lammeren. De lammeren zijn dan de eerste twee tot drie maanden beschermd. Voorwaarde is wel dat de moederdieren goed gevaccineerd zijn en dat de biestvoorziening goed voor elkaar is! Een andere mogelijkheid is om de lammeren tweemaal te vaccineren na de geboorte. Vanaf twee of drie weken (afhankelijk van vaccin) kunnen dieren gevaccineerd worden met een tussentijd van vier tot zes weken. Naast vaccinatie blijft het natuurlijk altijd opletten met plotselinge voerveranderingen of andere voedingsfouten!

De schapenhouder gaf aan in het verleden wel te hebben gevaccineerd tegen 'het bloed', maar dat dat al jaren niet meer is gebeurd. De overgebleven lammeren zijn alsnog gevaccineerd en verder zijn er geen lammeren meer gestorven. Vanaf nu worden de drachtige ooien ook weer standaard gevaccineerd tegen *Clostridium*-infecties. 🐾

FOTO: HENK RISWICK

MARK VAN DER HEIJDEN

Universitaire Landbouwhuisdieren Praktijk